

IV. évfolyam | 32. szám | 2022. 08. 11-17.

795 Ft | Éves előfizetőknek: 438 Ft
4,34 EUR | 15,9 RON | 410 DFN

mandiner

*„Oroszországot
a nyugati politika évtizedek
alatt Kína oldalára
terelte”*

*„A szankciók fontosak
ahhoz, hogy Putyinnak
nehezebb legyen életnie
a hadigépezetét”*

Mi az európai érdek ?

**KLAUS VON
DOHNANYI**

korábbi német külügyi
államminiszter

**RADOSŁAW
SIKORSKI**

volt lengyel
külügyminiszter

KÖZÉLET

Putyin erőinek vereséget kell szenvedniük

| KOHÁN MÁTYÁS |

A múltban Lengyelország és Magyarország, most Ukrajna a nyugati civilizáció elővédje – mondja Radosław Sikorski korábbi lengyel külügyminiszter. A jelenlegi néppárti európai parlamenti képviselővel, aki az MCC Feszt vendége volt, a szankciókról, a háború kimeneteléről és Orbán Viktorról beszélgettünk.

Nem túl gyakran van alkalmunk a Bilderberg-csoport tagjával kvaterkázni. Milyen volt a találkozó? Nem egyszerűen csak tag vagyok, hanem az irányító bizottság tagja. De természetesen tudja, hogy nem mondhatok önnek semmit, különben lelőnének.

Na jó. Ön Lengyelország külügyminisztereként levezényelt egyfajta lengyel–orosz közeledést, elérte, hogy az oroszok feloldják a lengyel mezőgazdasági termékekre kivetett szankcióikat. Ön volt a külügyminiszter a Lech Kaczyński elnök halálával járó szmolenszki légi katasztrófa idején is. Hogy látja, ez volt a fordulópont a lengyel–orosz kapcsolatokban?

Az a baleset azért történt, mert a pilóták túl alacsonyan repültek. Szörnyű eset, a fedélzeten ülő emberek négyötödét ismertem. De igaza van: Putyin nem vált azonnal Putyinná. Amikor Washington újrendezte kapcsolatait Moszkvával, mi is próbáltuk arra buzdítani az oroszokat, hogy a nyugati értékekkel párhuzamos vagy afelé közeledő pályára álljanak. Egy ideig voltak is biztató jelek. Vlagyimir Putyin például Oroszország első olyan vezetője volt, aki elment Katinyba. Nem kis dolog ez annak ismeretében, hogy az oroszok ötven éven át hazudtak az ottani bűneikről! Putyin 2009-ben Európa többi vezetőjével együtt eljött Gdańskba a második világháború kitörésének évfordulóján, ezzel elismerve, hogy a második világháború Lengyelország lerohanásával kezdődött – ellentétben a sztálinista narratívával, amely a Szovjetunió német megtámadásától számítja a háború kezdetét. Ez már valami! Aztán ott volt az úgynevezett nehéz ügyek csoportja, amelybe a történelmi tények megállapítása is tartozik, az is kifejezetten sikeres volt. Ahhoz ugyanis, hogy megbékülj, el kell mon-

danod az igazságot. A történészek csoportjának lengyel vezetője azt mondta nekem: „Miniszter úr, ha kisatíroznánk a történelmi esszék szerzőinek nevét, nem is tudnánk, melyiket írták lengyelek, és melyiket oroszok.” Hú! Most viszont dübörög ez a borzasztó imperialista, sztálinista, cárias propagandájuk... Aztán ott volt a moszkvai pátriárka első lengyelországi látogatása. Arra buzdítottuk a lengyel és a német egyházat, hogy tegyék azt, amit a német püspökök az 1960-as években, azaz bocsássanak meg, és kérjenek ők is bocsánatot. Ez nagy eredménynek számított akkoriban. Született továbbá egy megállapodás a kalinyingrádi exklávé kishatárforgalmáról, amelynek eredményeképpen nagyjából egymillió orosz bejöhett Lengyelország megfelelő területeire, beleértve Gdańskot, a lengyelek pedig mehettek Kalinyingrádba. Ez azért volt hasznos, mert az oroszok elkezdtek lakásokat vásárolni Gdańskban, Kalinyingrád pedig Oroszország leginkább Putyin-ellenes részévé vált. Úgy gondolom, hogy Putyinban mindig is megvolt ez a bosszúálló, neoimperialis vonás, de véglegesen csak 2011 telén fordult el a Nyugattól, amikor Moszkvában és Szentpéterváron tüntettek az elnöki visszatérése ellen, és ezért ő az Egyesült Államokat okolta. Úgy gondolta: meg akartatok puccsolni, hát ezt nem bocsátom meg!

Segítsen, kérem, megérteni azt a lengyel álláspontot, amelyet nemcsak a kormányuk, hanem az egész politika egységesen oszt. Eszerint ha Ukrajna nem tud ellenállni az orosz invázióknak, Lengyelország lesz a következő. Ha viszont ma bárki ránéz a térképre, láthatja, hogy Oroszország jelenleg azért is keményen küzd, hogy a minimum-célját elérje a Donbaszban...

RADOSŁAW SIKORSKI

1959-ben született Bydgoszcz-ban. Oxfordban tanult filozófiát, politikatudományt és közgazdaságtant, majd a *The Spectator* és a *The Observer* haditudósítójaként dolgozott Afganisztánban és Angolában. 1992-től védelmi minisztériumi, 1998-tól külügyi államtitkár volt, majd 2002-től 2005-ig az American Enterprise Institute elemzőjeként dolgozott Washingtonban. 2005-től Lengyelország szenátora, védelmi minisztere, 2007 és 2014 között Donald Tusk külügyminisztere, majd 2014–2015-ben házelnök. 2015-től vezető kutató a Harvard Egyetemen, 2019 óta a Polgári Platform EP-képviselője az Európai Néppártban. Tuskkal együtt rendszeresen azt az álláspontot hangoztatják, hogy a Fidesznek már nincs helye a pártcsaládban. Felesége Anne Applebaum amerikai történész.

KÖZÉLET

„A szankciók fontosak ahhoz, hogy Putyinnak nehezebb legyen etetnie a hadigépezetét”

Igen, ezt ma már tudom én is, ön is, de öt hónapja még nem tudtuk. Azt hittük, Putyinnak első osztályú hadserege van, és ő is ezt hitte.

Mégis azt gondolják Varsóban, hogy a Baltikum és Lengyelország lesz a következő célpont. Látva, hogy miként teljesít az orosz hadsereg, mégis mi mondatja ezt önökkel?

Az, hogy Putyin visszaeső bűnöző. Megtámadta Grúziát, megtámadta a Donbaszt, és ha Ukrajna Anschlussa sikerült volna, ha három nap alatt elfoglalta volna Kijevet – ez volt ugyanis a terv –, akkor itt lenne a lengyel határon. Ön túl fiatal, hogy ismerje, de régen volt egy viccünk a Szovjetunióról – márpedig annak az újjáélesztéséről beszélnek ma is –, amely így szól: mi a Szovjetunió biztonságos határa?

A berlini fal?

A Szovjetunió biztonságos határa az, amelynek mindkét oldalán szovjet katonák vannak. Önök ezt a maguk kárán tanulták meg 1956-ban, nem akarunk oda visszajutni.

Lengyelország mindig is erősen szankciópárti volt. Bár a büntetőintézkedések súlyos hosszútávú hatásai vannak az orosz gazdaságra, a háborúra gyakorolt hatásuk csekély. Ráadásul önök is láthatták, hogyan radikalizálták a szankciók a belarusz rezsimit. Miért gondolják mégis, hogy azok jelentik a helyes megoldást?

Ami a tényeket illeti: a Krím miatt bevezetett szankcióink megnehezítették, hogy Putyin kettős felhasználású technológiák vagy csipek segítségével modernizálja a hadseregét. Az ukránok mosógépekbe való csipeket találtak orosz fegyverekben. Ez azért van, mert az oroszok nem tudják megvenni a csipejüket, csipek nélkül pedig nem lehet precíz lőfegyvereket gyártani. Ebben a tekintetben valamennyire működnek a szankciók. Azzal egyetérték, hogy korábban sokkal keményebbnek kellett volna lenniük. Az ellenzéki Alekszej Navalnijnak hatezer fős listája van a rezsim embereiről, akik támogatják ezt a háborút, és akiknek óriási korrupciós bűnök vannak a rovásukon. Ennek kellene a szankciós listánkon szerepelnie! Már akkor be kellett volna tiltanunk az RT-t és a Sputnikot a káros propagandájuk és az imperialista ideológiájuk terjesztése miatt – és így tovább. De ha megnézi a szankciók történetét Dél-Afrikával, Iránnal, Észak-Koreával vagy bárki mással szemben, látja, hogy sosem hatnak azonnal, és nincs olyan szankció, amely ne ártana

az őt kivető országnak. De a büntetőintézkedések fontosak ahhoz, hogy Putyinnak egyre nehezebb legyen etetnie a hadigépezetét, hogy ne tudjon felépíteni egy huszonegyedik századi hadsereget.

A Lengyelországban és az Európai Unióban is egyértelmű támogatottságot élvező energetikai szankciók az Egyesült Államokkal szembeni versenyelőnyünk elvesztéséhez vezetnek. Nem aggódik amiatt, hogy ez a szankciós rezsim meggyengíti majd Európát, ezáltal amerikai érdekeket szolgál?

Nyilván lesznek költségeink. Néhány ország túlzottan függővé tette magát az orosz gáztól. Angela Merkel német kancellár egyszerre engedélyezte az Északi Áramlatot, adta el a német gáztárolókat a Gazpromnak és zárta be Németország atomerőműveit. Figyelmeztettük őket, hogy ne tegyék, mégis folytatták – most megfizetik az árát. A gazdaságaink valamekkora kárt fognak szenvedni – politikusként erről őszintén kell beszélnünk –, de a kérdés az, hogy inkább lecsavarjuk otthon a fűtést egy-két fokkal, vagy azt akarjuk, hogy Putyin és totalitárius országa uraljon egy negyvenötmilliós nemzetet a küszöbünkön. A szabadság nincs ingyen. Az Oroszországról való leválás, a megbízhatóbb beszállítók megtalálása időigényes lesz. Egyébként támogatom, hogy a gázunkat – nem csak Oroszországtól! – közösen vegyük, ahogy az uránt is. Ezáltal versenyképes áron juthatunk biztonságos ellátáshoz. De annak az ára, hogy egy diadalmas Putyin bekebelezi Ukrajnát, nemcsak gazdaságilag, de minden más szempontból is sokkal magasabb lenne.

Nemrég azt írta a Twitteren: „Azt feltételezem, hogy Orbán megállapodásra jutott Putyinnal Ukrajna felosztásáról.” Jelentős külügyi tapasztalattal rendelkező politikusként hogyan tudott bedőlni egy olyan konteónak, amely kísértetiesen hasonlít a Nyugat-Ukrajna lengyel annexiójáról szóló orosz propagandához?

Az ukrán biztonsági tanács vezetője, aki ezt a vádat megfogalmazta, sok ember gyanújára reflektál. Tudjuk, hogy Magyarországot traumatizálta a trianoni szerződés, azt is hallottuk, hogy Orbán Viktor azt mondta: Magyarország az egyetlen ország Európában, amely önmagával határos. Csodálkozunk, hogy a régi szovjetellenes liberálisnak miért gyengéje Putyin. És tartunk attól, hogy egy Lengyelországban tabunak számító dolgot, az európai határok megváltoztatását néhány magyar talán üdvözlőné.

„Ha vesztes agresszort támogatnak, annak következményei lesznek”

Komolyan lát jogi keretet ahhoz, hogy egy EU- és NATO-tagállam módot találjon Ukrajna egy részének legális annexiójára?

Nézzé, ne menjünk el ideig. A miniszterelnökünk azt mondja, nem igaz, és bizonyosan nem is történt meg. Talán csak akkor történt volna meg, ha Putyin eredeti forgatókönyve szerint nyert volna, de elbukott... Maradjunk annyiban, emlékszünk: Magyarország megpróbálta már megváltoztatni Trianon utáni határait a második világháború időszakában, és az sem volt sikeres. És ha vesztes agresszort támogatnak, annak következményei lesznek.

KÖZÉLET

Pillantsunk bele a lengyel belpolitikába, hiszen hamarosan választás lesz önöknél. Milyen lehetőségei vannak a Polgári Koalíció szövetségnek, milyen esélyt látnak a választás megnyerésére, a kormányzás átvételére?

Egy neves közvélemény-kutatónak két hete volt egy felmérése, amely a regnáló Jog és Igazságosság elé mért minket. Donald Tusk belpolitikába való visszatérése óta megdupláztuk a támogatottságunkat. A lengyel kormány teljesített az egyik legrosszabbul a pandémia kezelésében. Óriási, kétszázézer volt a többelhalálozásunk a járvány alatt, és Európa egyik legmagasabb inflációja a miénk. Emellett széles körben elterjedt az a percepció, hogy korrupt a kormány. A közmédiát a pártpropaganda szócsöveként használják, vérmesen támadják az ellenzékét többek között a Pegasusszal, közpénzből fizetnek le újságírókat... A demokrácia legegyszerűbb definíciója: olyan rendszer, ahol veszíthet a kormány, ugyan próbálnak olyan rendszert alkotni, ahol nehéz a kormánynak veszítenie. De amint említettem, kezdünk teret nyerni, és remélem, a választók szigorú ítéletet hoznak.

Végezetül: mit gondol az ukrajnai háború reális – aláhúzom: reális – kimenetelének?

Putyin erőinek vereséget kell szenvedniük Ukrajnában, és vissza kell vonulniuk Oroszországba.

Ezt reálisnak látja?

Az ukránok csak az utóbbi két hétben száz orosz löszerraktárat és vezetési pontot romboltak le. Az oroszok elvesztették a kijevi csatát, a harkivi csatát, óriási ember- és anyagvesztéssel szereztek meg a Donbasz harmadát, és Herszonban is nagyon ingatag a pozíciójuk. Úgy gondolom, az orosz katonák alacsony szintű moráljáról szóló hírek igazak lehetnek, az ukránok viszont a szabadságukért harcolnak. Sok fog múlni azon, hogy mi a szabad világban mit csinálunk – hogy Lengyelország, az Egyesült Államok, Észtország, Svédország, Finnország mintájára segítünk-e az ukránoknak megvédeni a földjüket a szűrőtáboroktól, a deportálásoktól, az orosz annexiótól. Van esély arra, hogy Putyin ért ebből, ahogy Sztálin is értett Finnország lerohanásának következményeiből – előbb-utóbb. Ha nem segítünk, akkor szünet lesz, aztán Putyin újrendezi csapatait, újrafegyverkeznek, és továbbmegy. Amint a múltban Lengyelország és Magyarország, úgy most Ukrajna a nyugati civilizáció elővédje. ■

Tematikus cikk

A beavatkozást támogató Republikánus Párt a múlté – Putyinról vitáztak az MCC Fesztven

Veszprémy László Bernát írása a mandiner.hu-n

